STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning for udlægning af undervisning og ændret stedlig placering af udbud på erhvervsuddannelserne

Opdateret januar 2026
Center for Ungdomsuddannelser

Børne- og
Undervisningsministeriet

Indledning

Denne vejledning omhandler følgende emner:

- Udlægning af undervisning fra en godkendt institution for erhvervsrettet uddannelse til en anden godkendt institution samt offentlige og private gymnasier samt VUC'ere.
- Ændret stedlig placering af en institutions udbudssted.

Formålet med udlægning af undervisning til anden godkendt institution eller ændret stedlig placering af et udbud er at bidrage til et uddannelseslandskab, hvor der kan sikres en fleksibel og bedre uddannelsesdækning, hvis der lokalt opstår et udækket uddannelsesbehov.

Godkendelse til at udbyde erhvervsuddannelser og til at være skoleoplæringscenter

En godkendelse til at udbyde en erhvervsuddannelse gives i henhold til § 18 i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 961 af 16. august 2024. En godkendelse til at være skoleoplæringscenter gives i henhold til § 66 b i lov om erhvervsuddannelser. Disse godkendelser gives som enkeltgodkendelser, og er konkret begrundede og afgrænsede. Afgrænsningen gælder både med hensyn til hvilke uddannelser, der er tale om, og med hensyn til den geografiske placering af udbuddet.

Udlagt undervisning og udlægning af skoleoplæringscenteropgaver

Formål

Det er en forudsætning ved udbudsplacering af erhvervsuddannelser, at institutionerne generelt samarbejder om dækningen af udbud, og at institutionerne indgår samarbejdsaftaler om udbuddet. Det følger af § 1, stk. 3, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 145 af 14. februar 2024, hvor det fastsættes, at institutioner i samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner skal medvirke til at sikre et nationalt sammenhængende og effektivt uddannelsessystem, herunder opfyldelse af nationale uddannelses- og institutionspolitiske mål. Det følger endvidere af de pligter, som er knyttet til godkendelser til at udbyde erhvervsuddannelser. Som en del af samarbejdet kan det blive aktuelt med udlagt undervisning.

Formålet med udlagt undervisning og udlægning af skoleoplæringscenteropgaver er at sikre eleverne en rimelig lokal og regional

uddannelsesdækning, så erhvervsuddannelserne er tilgængelige for de unge. Endvidere er formålet med udlagt undervisning og skoleoplærings-centeropgaver at understøtte, at uddannelsesbehovet også dækkes de steder i landet, hvor der ikke er uddannelsesinstitutioner, der opfylder forudsætningerne for at få en godkendelse til et grund- eller hovedforløb eller til at være et skoleoplæringscenter i en erhvervsuddannelse.

Definitioner

Ved udlagt undervisning forstås, at en institution for erhvervsrettet uddannelse (udbudsinstitutionen), som er godkendt til at udbyde et grund eller hovedforløb, kan aftale med en anden institution for erhvervsrettet uddannelse, som ikke er godkendt til det pågældende grund- eller hovedforløb, at den ikke godkendte institution (den afholdende institution) gennemfører et grund- eller hovedforløb på udbudsinstitutionens vegne. Det kan aftales, at den afholdende institution kun gennemfører dele af et undervisningsforløb.

Ved udlagt undervisning forstås endvidere, at en institution for erhvervsrettet uddannelse (udbudsinstitutionen), som er godkendt til at udbyde et grundforløb, kan aftale med et offentligt eller privat gymnasium eller VUC, som ikke er godkendt til det pågældende grundforløb, at den ikke godkendte institution (den afholdende institution) gennemfører et grundforløb på udbudsinstitutionens vegne. Det kan aftales, at den afholdende institution kun gennemfører dele af et undervisningsforløb.

Ved udlægning af skoleoplæringscenteropgaver forstås, i lighed med udlagt undervisning, at et godkendt skoleoplæringscenter inden for en given uddannelse udlægger skoleoplæringscenteropgaver til en anden institution for erhvervsrettet uddannelse, som er godkendt til at udbyde den givne uddannelses hovedforløb. Det kan aftales, at den afholdende institution kun gennemfører dele af et oplæringsforløb.

Ved ændret stedlig placering af en institutions udbudssted forstås, at institutionen flytter eller udstrækker sit udbud til et andet stedligt område end det ved udbudsgodkendelsen forudsatte. Ved andet stedligt område forstås en adresse, som er beliggende uden for det stedlige område, som er forudsat ved udbudsgodkendelsen. Det kan enten være en adresse, hvor institutionen i forvejen råder over ejendommen, eller en ny adresse, hvor institutionen lejer lokaler hos anden aktør.

Administrative rammer

Udlagt undervisning og udlagte skoleoplæringscenteropgaver gennemføres på den udlæggende institutions vegne, under dennes ansvar, opsyn og tilsyn. Det er således udbudsinstitutionen, der over for styrelsen har ansvaret for kvaliteten af den udlagte undervisning og de udlagte skoleoplæringscenteropgaver.

Udlægning af undervisning og skoleoplæringscenteropgaver forudsætter, at udbudsinstitutionen ved skriftlig aftale med den afholdende institution

fastlægger forholdene omkring den udlagte undervisning eller skoleoplæringscenteropgaver. Det kan i den forbindelse aftales, at lærere/oplæringsinstruktører o.a. ansat af den afholdende institution kan gennemføre hele eller dele af undervisningen eller skoleoplæringen.

Indberetning af udlægning i Institutionsregistret
Indberetning af aktivitet for udlagt undervisning og skoleoplæringscenteropgaver samt udbetaling af tilskud sker alene i forhold til udbudsinstitutionen.

Hvis institutionen udbyder undervisning på mere end én lokation fx som led i en udlægning, er det vigtigt, at dette registreres i Institutionsregisteret.

I tilfælde, hvor et udlagt udbud er beliggende på en lokation, hvor institutionen ikke i forvejen gennemfører undervisning, betyder dette, at der i Institutionsregistret skal registreres en ny afdeling til dette udbud. Hvis institutionen i forvejen er organiseret med en hovedinstitution og afdelinger, skal der registreres en ny afdeling til den nye aktivitet med den tilhørende lokation i Institutionsregistret. Dvs., at hovedinstitutionen er den institution, som er godkendt til udbuddet, og at afdelingen er den lokalitet, hvor udbuddet og den tilhørende undervisning m.v. faktisk gennemføres på.

Det er den udlæggende institutions ansvar, at eleverne indskrives korrekt i de studieadministrative systemer, og at data indberettes korrekt til Styrelsen for IT og Læring (STIL).
Dette gælder for oprettelse af udbud i Optagelse.dk, indberetning af elevaktivitet mv.

Indberetningen af oplysninger om elever, beviser og oprettelse af udbud i optagelse.dk ('Uddannelsen foregår på') skal ske i forhold til den afdeling, som er oprettet i Institutionsregistreret til den udlagte undervisning.

Den udlæggende institution kan aftale med den udførende institution, at denne helt eller delvist indberetter til STIL på vegne af den udlæggende institution for den afdeling under den udlæggende institution, som er oprettet i Institutionsregistreret til den udlagte undervisning.

Procedure for udlægning af undervisning og skoleoplæringscenteropgaver samt ændret stedlig placering
Det er en forudsætning for, at institutionen kan ændre den geografiske placering af sit udbud ved udlægning eller ændret stedlig placering, at udlægningen eller flytningen ikke i væsentlig grad generer andre godkendte udbydere af den pågældende uddannelse i området på en sådan måde, at det samlede udbud i området derved må forventes at give en ringere uddannelsesdækning.

Derfor skal udbudsinstitutionen forinden gennemføre en skriftlig høring af andre godkendte udbydere i området.

Der skal endvidere foreligge skriftlige høringssvar fra de pågældende godkendte udbydere, som indeholder en vurdering af, hvilke eventuelle konsekvenser et nyt udbudssted kan få for den allerede eksisterende udbyder, og skal bygge på faglige og saglige hensyn. Det kan være konsekvenser for institutionens elevgrundlag eller økonomiske situation. En eventuel negativ vurdering vedrørende elevgrundlaget skal være dataunderstøttet, fx i form af statistik, analyser og prognoser med hensyn til elevgrundlag, lærepladspotentiale og behov for færdiguddannede i dækningsområdet.

Såfremt den udlagte undervisning eller den ændrede stedlige placering omfatter et grundforløbs 1. eller 2. del, omfatter udbudsinstitutionens høringspligt også det stedlige regionsråd, jf. § 34 a, stk. 4 og 5, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lovbekendtgørelse nr. 145 af 14. februar 2024.

Muligheden for udlægning og ændret stedlig placering har til formål at gøre det agilt og fleksibelt for institutionerne at sikre, at uddannelsesbehovet dækkes i hele landet. Forudsætningen for denne administrative praksis er, at institutionerne i samarbejde medvirker til at sikre et nationalt sammenhængende og effektivt uddannelsessystem uden behov for forudgående godkendelse fra ministeriet.

Det er derfor de berørte institutioner i området, og regionsrådet for så vidt angår grundforløb, som vurderer, om en given udlægning eller flytning er til gene for den eller de pågældende institutioner, jf. ovenfor. Såfremt de høringsberettigede parter ikke er enige i, at udlægning eller flytning kan finde sted, kan udbudsinstitutionen ikke uden forelæggelse for styrelsen gennemføre udlægningen eller flytningen. Hvis udbudsinstitutionen ønsker at opretholde sit ønske om udlægning eller ændret geografisk placering af et udbud, skal den forelægge dette for styrelsen, som herefter tager stilling til sagen.

Styrelsen kan i særlige tilfælde tilslutte sig etablering af den af institutionen påtænkte geografiske placering, uanset indsigelser fra berørte institutioner i området, hvis styrelsen skønner, at en ny udbudsplacering vil dække et nødvendigt uddannelsesbehov, f.eks. i forbindelse med større infrastrukturprojekter, eller hvis der af anden årsag opstår stor efterspørgsel efter lærlinge i det geografiske område.

Anmeldelse om udlagt undervisning mv. og ændret stedlig placering
Institutionen skal ikke indhente styrelsens forudgående godkendelse, men den udbydende institution skal anmelde udlægning af undervisning og skoleoplæringscenteropgaver og ændret stedlig placering til styrelsen ved at sende en e-mail. E-mailadressen er udbud_ungdomsuddannelser@stukuvm.dk. Tilsvarende gælder for ophør af udlægningsaftaler.

Det er et vilkår for at etablere udlægning, at udlægningen er synlig på såvel udbudsinstitutionens, som den afholdende institutions hjemmeside, idet udlægningen skal være synlig for omverdenen. Det vil sige, at den samlede udlagte undervisning og skoleoplæringscenteropgaver - eksisterende og besluttet kommende - skal fremgå af institutionernes hjemmesider.

Registreringen af udlagt undervisning og skoleoplæringscenteropgaver på institutionernes hjemmesider skal indeholde følgende oplysninger:

- Uddannelsesnummer og navn på den udlagte uddannelse eller udlagte skoleoplæringscenteropgave.
- Navn og adresse på udbudsinstitution og afholdende institution samt oplysninger om stedet, hvor den udlagte undervisning eller oplæringsforløb gennemføres
- Periode for den aftalte udlægning.

Ændret stedlig placering skal ligeledes fremgå af institutionens hjemmeside.

Overtrædelse af vilkårene

Styrelsen kan pålægge institutionerne at ophøre med udlagt eller flyttet undervisning og skoleoplæringscenteropgaver, som ikke opfylder ovenstående vilkår.